

ze stand en breidt zich vrij snel uit. Zelfs vindt men haar bij Meehelen (Wittem) in een bosch ver van menschelijke woningen, in grootte hoeveelheid, zoodat men hier zou twifelen of ze wel overblijfsel van menschelijke cultuur is. Ook langs de Worm bij Rimburch groeit ze welig.

In ieder geval, de vindplaats te Bochohlz is weer een mooie aanwinst, en de plant mag, al is ze oorspronkelijk een vreemdelinge, als vergoeding beschouwd worden voor al de verliezen die we hier helaas te boeken hadden. Zelfs daar te Bochohlz nadert de kalkontginning haar bedenkelijk, van twee kanten reeds.

Hell. vir. is ook een aardige sierplant; al heeft ze niet 't schitterend witte bloemdek van Hell, niger (de Kerstroos) en al bloeit ze wat later, toeh zijn ons in trieste winterdagen ook haar eenvoudig groene bloemen een welkome afleiding voor 't oog en wekken ze de gedachte aan de dra volgende lente.

* * *

Een „monstruositeit” bij Orchideën.

Verleden jaar ontving ik uit Gulpen (van den Hr. Stessen) en uit Bunde (van Reelor Brouns) een ex. van *Gymnadenia conopsea* resp. *Orehis maculata*, 'twelk in plaats van alle resp. de meeste bloemen, latrijke groene schutbladen vertoonde, zoodat men geen bloeiwijze maar een 20 c.M. lange groene aar kreeg. Al deze schutbladen zaten in een spiraal en waren met hun langen draadvormigen punt naar binnen gebogen; voor iedere bloem waren wel 10 schutbladen aanwezig.

Dit jaar leverden die planten weer 't zelfde beeld op. In 't algemeen komen er bij Orchideën niet zooveel monstruositeiten voor, en waar bij andere geslachten wel eens abnormaal lange schutbladen optreden, blijven de bloemen dan toch normaal.

Hoe of de afwijking bij deze Orchidee ontstond, is alsnog niet te verklaren. Een ziekte was nergens vast te stellen. Zulke vormen worden tot 't gebied der „monstruositeiten” gebracht. Dit zegt echter niet veel. Er bestaan zeker erfelijke afwijkingen (erf. fasciatie en klemdraai o.a.) waarbij geen ziekte de oorzaak is. Ook kweekt men b.v. een vorm van *Plantago major*, waarbij bladvormige schutbladen voorkomen, en deze is zaadvast.

Bij vele monstruositeiten is zeker een ziekte in 't spel. Toch is 't soms moeilijk een grens te trekken. Of de mensch of 't vee of een mikroorganisme de stoornis teweegbrengt, dikwijls is 't een prikkel die de plant tot abnormale weefselvermeerdering aanzet. Evenals de Japanners kunstnatiege dwergvormen van Coniferen kweken, kunnen er in de vrije natuur ook misvormingen ontstaan die een indruk geven alsof ze opzettelijk waren te voorschijn gebracht (b.v. de Tafel-, Slangen-, Candelaerspar enz.). Planten die meermalen ingenepen worden of telkens door 't vee afgegrast worden, krijgen ook een andere groeiwijze, waardoor sommige ten onrechte tot variëteiten verheven zijn. 't Gebied der „monstruositeiten” is voorloopig te beschouwen als een afvalterrein, waar men allerlei onderbrengt waarmee men in de systematiek geen weg weet. Cultuurproeven zullen ook hier meer licht brengen.

Nuth.

A. DE WEVER.

'n Eigenaardige Nestelplaats.

Dat vogels, vooral meezen, soms eigenaardige nestelplaatsen kiezen is overbekend.

En 't bleek dit jaar weer 'ns 'n keer te meer in Amstenrade.

Gelijk overal in de buurt, werden bij den aanvang van den oorlog, op militair bevel, ook te Amstenrade de wegwijzers ontdaan van hunne zogenoemde „armen” met plaatsnamen.

Van die wegwijzers bleef alleen „de paal” maar staan.

In den ijzeren hollen kop van zoo'n wegwijzer had dit jaar een meesjespaar te Amstenrade z'n nest gebouwd.

Toegang tot de holle kregen de beestjes door middel van 't gat, waarin voorheen de „armen” vastgeschroefd zaten.

J. C.

Witte mollen.

Half Augustus l.l. kregen we van den Z. E. H. A. Kengen, pastoor te Caberg, een bericht op dierkundig gebied, 'twelk waard is in wijdere kringen bekend te worden gemaakt.

„Zoeven”, aldus de berichtgever, „krijg ik per post toegezonden door den Burgemeester van Noorbeek, een mol met geel-witte vacht; ongeveer een maand geleden ving de kater van mijn koster in mijn luin ook een dergelijken mol, maar deze huid was mooier wit.”

Witte en wit-geele mollen schijnen derhalve nog al 'ns voor te komen.

Voor toezending van dergelijke exemplaren houden we ons ten zeerste aanbevolen.

Ze zullen 'n plaats krijgen in het Museum.

JOS. CREMERS.

Voor 't Museum.

Ontvangen van den heer Frans Straelmans te Linne: 'n slagtaand van 'n *Mammouth*, aldaar gevonden bij 't uitbaggen der Maas.

Voor de Bibliotheek.

Ontvangen van den Schrijver: *Orthoptera Neerlandica*, de rechtvleugelige insecten van Nederland en het aangrenzend gebied, door C. Willemse, Lid van de Nederl. Entom. Vereeniging, met een voorrede van Dr. D. Mac Gillavry. Met 80 meerendeels oorspronkelijke afbeeldingen. (Overgedrukt uit het Tijdschrift *Entomologie*, Deel LX, 1917).

Officieel.

Nieuwe leden van het N.-H. Genootschap: de heeren W. ten Dam Ham, Heerlen; K. Dols, hoofdonderwijzer, Vaals.